Рано откривање рака дебелог црева

The Cancer Council Victoria

Рак дебелог црева (такође познат као колоректални рак) је најчешћи облик рака у Аустралији (не узимајући у обзир најчешће облике рака коже).
Често се може открити у раној фази када је много вероватније да се излечи.
Постоје такође извесне мере које можете предузети да смањите опасност од добијања рака црева.

Шта су црева?

Црева су најдужи део система за варење. Имају два дела:

- танко црево где се апсорбује храна
- дебело црево где се апсорбују вода и соли

Дебело црево се састоји из два дела – дебело црево (colon) и завршетак дебелог црева (rectum).

Шта је рак црева?

Рак црева је злоћудна израслина која обично почиње да се ствара у слузници дебелог црева.Ту може дуго да расте пре него што се прошири на друге делове тела (метастазира).

Управо због тога, што се рак црева раније открије – то су боље шансе да се излечи. Шансе за излечење су 90% ако је рак откривен у раној фази.

Колико је чест овај облик рака?

Рак дебелог црева је најчешћи облик рака код мушкараца и жена у Викторији. Дијагноза рака црева успостави се код више од 3,000 људи сваке године.

Ко је у опасности да добије рак црева?

Рак црева може се добити у било ком старосном добу али је ризик већи уколико имате преко 50 година.

Опасност да добијете рак црева се такође повећава ако:

- имате породичну историју рака црева
- имате запаљенско обољење црева (улцеративни колитис или Кронов колитис) више од осам година.

Ако се ово односи на вас, разговарајте са вашим лекаром о евентуалној опасности од рака црева.

Симптоми рака дебелог црева

Није случај да сви типови рака црева показују симптоме, али требало би да се обратите лекару уколико приметите било шта од следећег:

- крварење из чмара или било какве трагове крви после пражњења црева
- учестале промене у погледу пражњења црева: нпр. ређа столица и чешће пражњење црева, појачан затвор, и/или потреба да се више него обично иде у клозет
- осећај да се црева не празне комплетно
- необјашњив умор, изнемоглост или понестајање даха. Ово може бити због анемије узроковане помањкањем гвожђа у крви. Овај тип анемије може бити последица рака црева.
- бол у пределу трбуха
- губљење тежине без јасног разлога.

ОРГАНИ ЗА ВАРЕЊЕ

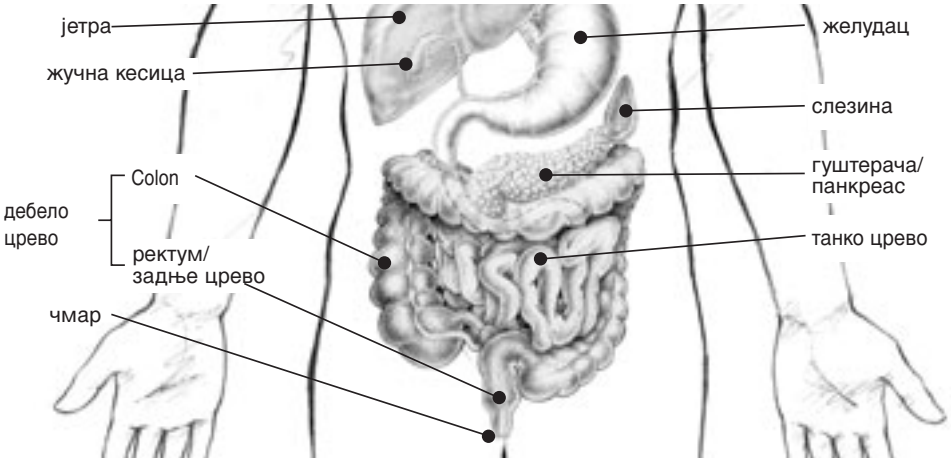

▶ *Serbian*

Finding Bowel Cancer Early

Информације о раку:

- **Српски**: **(03) 9209 0169**
- **Енглески** **13 11 20**

Proudly sponsored by
ExxonMobil
Esso Mobil

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

August 2004

Рано откривање рака дебелог црева

После четрдесете године треба пазити на знаке упозорења од рака црева. Ако имате било који од ових симптома, обратите се лекару да вас упути на сва потребна испитивања. Често се ради о једноставном објашњењу, али ако је рак црева – најбоље је да се рано открије.

Програм за рано откривање рака дебелог црева

Програм за рано откривање рака дебелог црева укључује тестирање људи код којих не постоје никакви видљиви симптоми рака црева. Тест за откривање трагова крви у столици (FOBT) се препоручује здравим људима који имају преко 50 година.

Тест за откривање трагова крви у столици (FOBT)

FOBT је једноставан тест за откривање раних знакова рака црева. Коришћењем прибора за овај тест, узима се узорак из две или три столице. Узорци се узимају код куће а затим се шаљу у лабораторију на анализу.

FOBT открива мале количине крви у столици (та крв се не може видети голим оком). Крв у столици може бити резултат полипа (израслина на унутрашњој страни црева која се може развити у рак) или рака на цревима који крвари. Уколико се пронађе крв у столици, биће потребни даљи тестови да се открије разлог крварења.

Запамтите, рак црева је у великом проценту (90%) излечив ако се открије у раној фази. Исто тако ако FOBT открије полипе, они могу бити одстрањени пре него се развију у рак.

Где могу да се обратим за FOBT?

Мушкарци и жене преко 50 година требало би да се обрате свом лекару за FOBT-тест, на сваке две године.

Смањење опасности од рака црева

Ви сами можете смањити опасност од рака црева тако што ћете:

- јести здраву храну, укључујући доста воћа и поврћа и само малу количину животињских масти
- одржавати здраву телесну тежину
- редовно вежбати
- нећете пушити.

Ако следите ове савете не значи да никад не можете добити рак дебелог црева, али то може смањити опасност и корисно је за друге ствари кад је здравље у питању.

За више информација на српском језику, назовите Информације о раку на тел. (03) 92090169.

▶ *Serbian*

Finding Bowel Cancer Early

Информације о раку:

- **Српски**: **(03) 9209 0169**
- **Енглески** **13 11 20**

Proudly sponsored by
ExxonMobil
Esso Mobil

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

August 2004